24. Вызначце прыклады, у якіх часціца *ані* пішацца разам?

1) ані..куды; 2) ані..што; 3) ані..як; 4) ані..хто.

А) ва ўсіх прыкладах. **Б)** няма правільных варыянтаў. **В)** 1, 3. **Г)** 2, 4. **Д)** 3, 4.

25. Якія сказы з прапанаваных запісаны правільна?
1) На палянцы, засеянай аўсом, стаяў дом лесніка.
2) Неба зацягнутае хмарамі хмура пазірала на зямлю.
3) Абноўленая вясной зямля дае незлічоныя багацці.
4) Засланы саматканым абрусам стол стаяў пасярод пакоя.

А) ва ўсіх сказах. **Б)** няма правільных варыянтаў. **В)** 1, 3, 4. **Г)** 2, 3. **Д)** 3, 4.

26. Да якой групы адносяцца злучнікі *хоць, няхай*?

А) тлумачальныя. **Б)** прычынныя. **В)** умоўныя.
Г) уступальныя. **Д)** выніковыя.

27. Якія марфалагічныя спосабы выкарыстоўваюцца пры ўтварэнні прыслоўяў? Выберыце патрэбныя варыянты з дадзеных:

1) прыставачны; 2) суфіксальны; 3) прыставачна-суфіксальны;
4) суфіксальна-постфіксальны; 5) адвербіялізацыя.

А) усе варыянты. **Б)** усе варыянты, акрамя 4. **В)** 1, 2, 3. **Г)** 3, 4. **Д)** 4, 5.

28. Размеркаванне слоў па часцінах мовы адбываецца паводле:

1) агульнасці граматычных катэгорый; 2) асаблівасці словазмянення;
3) спалучальнасці з іншымі словамі;
4) падабенства асноўных сінтаксічных функцый.

Вызначце правільныя варыянты.

А) усе варыянты. **Б)** усе варыянты, акрамя 4. **В)** 1, 2. **Г)** 2, 3. **Д)** 3, 4.

29. Літаратурным псеўданімам *Шаўцы* карысталіся ў беларускай літаратуры: *1) Паўлюк Трус; 2) Пятро Глебка; 3) Барыс Сачанка; 4) Уладзімір Дубоўка.* Выберыце правільныя варыянты.

А) усе варыянты. **Б)** няма правільных варыянтаў. **В)** 1, 2. **Г)** 2, 3. **Д)** 3, 4.

30. Хто з вядомых мастакоў слова з’яўляецца аўтарам вершаваных радкоў:

Мой родны Мінск,
Пад небам жураўліным
Жыві, квітней пад зоркай залатой.

А) Пятрусь Броўка. **Б)** Анатоль Вялюгін. **В)** Максім Танк.
Г) Алесь Ставер. **Д)** Пімен Панчанка.

Конкурс арганізаваны і праводзіцца Грамадскім аб’яднаннем «Беларуская асацыяцыя «Конкурс» сумесна з Акадэміяй паслядыпломнай адукацыі пад эгідай Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь.
220013, г. Мінск, вул. Дарашэвіча, 3–218; тэл. (017) 292 80 31, 290 01 53;
e-mail: info@bakonkurs.by; http://www.bakonkurs.by/

ГА «БА «Конкурс». Заказ 11. Тыраж 28100 экз. г. Мінск. 2012 г.

Конкурс па беларускай мове «БУСЛІК-2012»

Чацвер, 16 лютага 2012 года

- працягласць работы над заданнем 1 гадзіна 15 хвілін;
- карыстацца падручнікамі, канспектамі, справачнай літаратурай забараняецца;
- кожны правільны адказ адзначаецца трыма, чатырма ці пяццю баламі; колькасць балаў, якія атрымлівае ўдзельнік, адказваючы на пытанне правільна, вызначаецца складанасцю пытання (10 лягчэйшых пытанняў – па 3 балы, 10 найбольш складаных – па 5 балаў, астатнія 10 – па 4 балы); складанасць пытання вызначаецца па колькасці ўдзельнікаў, якія правільна на яго адказалі;
- няправільны адказ адзначаецца чвэрцю балаў, прадугледжаных за дадзенае пытанне, і залічваецца са знакам «мінус», у той час, як не даўшы адказу, удзельнік захоўвае раней набраныя балы;
- на кожнае пытанне маецца толькі адзін правільны адказ;
- на старце ўдзельнік атрымлівае авансам 30 балаў;
- максімальная колькасць балаў, якую можа атрымаць удзельнік конкурсу, – 150;
- самастойная і сумленная работа над заданнем – галоўнае патрабаванне арганізатараў да ўдзельнікаў конкурсу;
- пасля заканчэння конкурсу лісток з заданнем застаецца ўдзельніку;
- вынікі ўдзельнікаў размяшчаюцца на сайце http://www.bakonkurs.by/.

Заданне для вучняў 7-8 класаў

1. Разгадайце загадку: *яна засцілае дол ігліцай, спрадвеку славіцца жывіцай.*

А) бяроза. **Б)** асіна. **В)** сасна. **Г)** вярба. **Д)** таполя.

2. Як у народзе называюць свята, якое адзначаюць, калі на полі дажаты апошні сноп?

А) Жніво. **Б)** Таўкачыкі. **В)** Калоссе. **Г)** Багач. **Д)** Пакровы.

3. У якіх словах з дадзеных устаўце на месцы пропуску літару **э**?

1) ..маль; 2) зр..нка; 3) фат..ль; 4) д..клараваць; 5) амат..р.

А) ва ўсіх словах. **Б)** няма такіх слоў. **В)** ва ўсіх словах, акрамя 5.
Г) 1, 4, 5. **Д)** 2, 3.

4. Вызначце, якія з дадзеных дзеепрыметнікаў залежнага стану прошлага часу ўтвораны правільна:

1) цёрты; 2) выцерлы; 3) зацёрты; 4) зацёрлы.

А) усе варыянты. **Б)** няма правільных варыянтаў. **В)** 1, 3.
Г) 2, 3. **Д)** 2, 4.

5. Дадзены словазлучэнні:

1) дубовы ліст; 2) вавёрчыны арэхі; 5) марозны вецер.

Выберыце словазлучэнне з прыналежным прыметнікам.

А) усе прыклады. **Б)** няма правільнага варыянта. **В)** 1. **Г)** 2. **Д)** 3.

6. Як называлі даўней у народзе апекуна земляробства?

А) Дажбог. **Б)** Зюзя. **В)** Жыжаль. **Г)** Ярыла. **Д)** Пярун.

7. Які адпаведнік у беларускай мове мае ўстойлівае спалучэнне з рускай мовы *как песку морского*?

А) як былінка ў полі. **Б)** як ніколі нічога. **В)** як у прысаку.
Г) як зорак на небе. **Д)** як на цвіках.

8. Дадзены сказы: *1. Усе выпускнікі _ смеючыся _ паселі за парты.*
2. Углядаючыся ў першую снежную раніцу _ яна яшчэ даўгавата стаяла на ганку.
3. Але _ не вытрымаўшы _ зноў узяўся за фарбы і пачаў маляваць.
У якім(-іх) сказе(-ах) на месцы пропуску неабходна паставіць коскі?

А) ва ўсіх сказах. **Б)** няма такіх сказаў. **В)** 1, 3. **Г)** 2. **Д)** 3.

9. Лічэбнік ***сто трыццаць сем*** – … .

А) колькасны зборны. **Б)** колькасны складаны. **В)** колькасны састаўны.
Г) колькасны. **Д)** парадкавы просты.

10. Колькі прыслоўяў ужыта ў вершы Янкі Журбы “У ясны дзень”?

Яснасць сонца, лёгкі ветрык,
У паветры звон,
Пах ад жыта, пах ад кветак, –
Дзіўна ўсё, як сон.

Каля нас пяшчотна, ціха
Шэпчуць каласы,
А над намі льюцца срэбрам
Птушак галасы.

А) 0. **Б)** 1. **В)** 2. **Г)** 3. **Д)** 4.

11. У якім творы мастак слова напісаў пра свайго героя: *“Многа хадзіў ён па зямлі ды ўсё граў на скрыпцы…”*?

А) Якуб Колас “Сымон-музыка”. **Б)** Максім Багдановіч “Музы□ка”.
В) Віктар Шніп “Паэзія”. **Г)** Янка Купала “Курган”.
Д) Янка Брыль “Сірочы хлеб”.

12. Усім вядомы з маленства літаратурныя героі:

1) Тубі; 2) Карлсан; 3) Мышка Пік-Пік; 4) Бураціна; 5) Айвенга.

У творах пісьменнікаў з якіх краін яны з’явіліся? Знайдзіце правільныя варыянты: *а) Беларусь; б) Данія; в) Англія; г) Швецыя; д) Італія.*

А) 1-д, 2-в, 3-б, 4-г, 5-а. **Б)** 1-б, 2-а, 3-д, 4-г, 5-г. **В)** 1-в, 2-б, 3-б, 4-а, 5-д.
Г) 1-а, 2-г, 3-а, 4-д, 5-в. **Д)** 1-г, 2-а, 3-в, 4-б, 5-д.

13. Дадзены словы: *1) малацьба; 2) дзядзька; 3) сцежка; 4) пясчаны.*
Выберыце словы, у якіх напісанне адпавядае вымаўленню.

А) усе словы. **Б)** няма правільнага варыянта. **В)** 1, 2. **Г)** 1, 3, 4. **Д)** 2, 4.

14. Якім членам сказа з’яўляюцца выдзеленыя ў сказе словы?
Дзядуля акуратна вы□разаў некалькі бярозавых пруткоў, звязаў іх тонкімі канцамі і нанізаў цэлыя ***чатыры маністы баравікоў****.*

А) дзейнікам. **Б)** выказнікам. **В)** дапаўненнем. **Г)** азначэннем. **Д)** акалічнасцю.

15. Выберыце з прапанаваных словы, у якіх гукаў больш, чым літар:

1) раён; 2) рэдзька; 3) уюн; 4) дзераза; 5) носьбіт.

А) усе словы. **Б)** няма правільных варыянтаў. **В)** 1, 3. **Г)** 2, 4. **Д)** 3, 4, 5.

16. У якіх словах з дадзеных на месцы пропуску напішаце апостраф?

1) вада..ём; 2) нізоў..е; 3) кап..ё; 4) п..едэстал.

А) ва ўсіх словах. **Б)** няма правільных варыянтаў. **В)** 1, 2. **Г)** 2, 3. **Д)** 3, 4.

17. У якіх словах з прыведзеных на месцы пропуску патрэбна напісаць літару *э*?

1) пр..нтар; 2) шт..псель; 3) гр..йдар; 4) ад..птар; 5) гр..фель.

А) ва ўсіх словах. **Б)** няма правільных варыянтаў. **В)** 1, 2. **Г)** 2, 3. **Д)** 3, 4, 5.

18. Як сказаць адным словам пра тое, што якую-небудзь расліну трэба зрабіць прыдатнай да пэўных умоў?

А) планаваць. **Б)** акліматызаваць. **В)** сістэматызаваць.
Г) паразітаваць. **Д)** фарміраваць.

19. Вучань не ўспомніў дату, каб правільна напісаць лічэбнік у сказе:

Першая лінія метро ў Мінску была пушчана ў … годзе.

Якую дату не ўспомніў вучань?

А) 1982. **Б)** 1983. **В)** 1984. **Г)** 1985. **Д)** 1986.

20. Падбярыце сінонім з прапанаваных слоў да слова ***кусок***.

1) узвышша; 2) астатак; 3) кавалак.

А) усе словы. **Б)** няма правільнага варыянта. **В)** 1. **Г)** 2. **Д)** 3.

21. Вызначце з дадзеных сказ, у якім правільна пастаўлены знакі прыпынку:
1) Гэтага юнака ўсе ведалі, як чалавека з вялікай фантазіяй.
2) Імёны мастакоў слова Максіма Багдановіча, Янкі Купалы, Якуба Коласа, быццам тры яркія зоркі, і сёння зіхацяць на літаратурным небасхіле Беларусі.
3) Яны пачалі адчуваць сябе зусім, як дарослыя людзі.

А) усе сказы. **Б)** няма правільнага варыянта. **В)** 1. **Г)** 2. **Д)** 3.

22. Вучні зрабілі гукавы запіс слоў: *1) [дз’энь]; 2) [в’асна]; 3) [с’м’эх].*
У запісе якога слова яны дапусцілі памылку?

А) ва усіх словах дапушчаны памылкі. **Б)** усе словы запісаны правільна.
В) 1. **Г)** 2. **Д)** 3.

23. Дадзены запазычаныя словы:

1) антракт; 2) аргумент; 3) галкіпер; 4) аратар.

Якія ёсць адпаведнікі ў беларускай мове? Вызначце правільныя варыянты:

а) прамоўца; б) перапынак; в) варатар; г) доказ.

А) няма правільных варыянтаў. **Б)** 1-г; 2-б; 3-а; 4-в. **В)** 1-в; 2-г; 3-а; 4-б.
Г) 1-а; 2-в; 3-г; 4-б. **Д)** 1-б; 2-г; 3-в; 4-а.